

Síria torna a controlar Palmira: els danys són pocs

L'exèrcit siríà, amb el suport del rus, ahir va tornar a entrar a Palmira, un jaciment romà de 2.000 anys i declarat patrimoni de la humanitat. Els danys "són menys del que s'esperava", segons va explicar ahir a aquest diari Maamoun Abdulkarim, director d'antiguitats de Síria. "No han tingut temps", va celebrar, amb referència als gihadistes que al desembre van conquerir el lloc; algunes parts del teatre, com es veu a la imatge, sí que han estat destruïdes, però fa poques setmanes es va témer, quan es va detectar l'arribada de camions carregats amb dinamita, que els milicians d'Estat Islàmic l'arrassin del tot. Ahir els militars van començar a desminar el lloc.

STRINGER / AFP

Una mostra aborda la tensió entre els arquetips femenins imposats pel cinema i la publicitat i l'experiència de vida de les dones

"Ell és un home i vostè l'estima"

Una imatge de l'exposició *Dones: ficcions i realitat*

TERESA SESÉ
Barcelona

Tant se val el que ha passat. Ell és un home i vostè l'estima. Ell es mereix Lucky". L'eslògan apareix imprès sota la imatge d'una dona amb el cap embenat i un somriure babau que, malgrat tot, se la veu encantada acompanyada d'un kamikaze amb la cara mig tapada per un casc. La popular línia de perfumeria masculina potser és "virilment fresca" com promet l'anunci, però el publicista que va concebre aquesta delirant campanya als anys seixanta avui podria ser a la presó per incitació al maltractament.

"La violència masclista existeix perquè ha estat tolerada i silenciada", diu l'experta en cultura audiovisual Anna Solà, per a qui si bé és cert que la publicitat ha rectificat el seu discurs durant

Anunci de Lucky dels seixanta

les últimes dècades [l'objectualització del cos de la dona continua formant part de la retòrica publicitària, ara la novetat és que el de l'home també], en altres circuits de ficció encara es continuen exhibint certes mostres de maltractament associats a una idea d'amor romàntic que vincula passió i violència i que no és més que un amor malentès".

El cartell de Lucky -marca que en la mateixa època en va llançar un altre de més explícit encara: la noia apareixia amb un ull de vellut, i ell, armat amb guants de boxa i en actitud de combat-forma part d'una exposició al Museu d'Història de Catalunya, *Dones: ficcions i realitat*, que confronta els models imposats per la cultura visual a l'entorn de la figura femenina i l'experiència de vida de les dones en àmbits tan diversos com la vivència del cos, la feina i l'expressió política. "Sempre hi ha hagut una tensió entre l'imaginari col·lectiu i el desig propi", resumeix Marta Selva, comissària amb Solà de la mostra documental que es pot visitar fins al 28 de maig. "Hem mirat de fugir d'una posició determinista. No és veritat que no es pugui sortir dels models imposats. Hi ha una tensió constant entre allò que s'intenta imposar i la posició de les dones que miren d'escapar del relat oficial", afegeixen.

L'exposició, que recorre des dels anys cinquanta fins als noranta, amb la pel·lícula de Ridley Scott *Thelma i Louise*, icona d'una nova narrativa que trenca amb els finals feliços, mostra diferents exemples de dissensió des de l'àmbit de l'art (d'Eugènia Balcells a Cindy Sherman o Martha Rosler), però també a peu de carrer, com les dones casades que, malgrat la seva invisibilitat, van desafiar durant el franquisme la prohibició de treballar exercint tasques de *pieceras*, les immigrants que es van comprometre en les lluites veïnals o les primeres mobilitzacions feministes.

Avui pocs recorden que un spot dels anys cinquanta recomanava a les dones oferir una copa de conyac Soberano per evitar que al seu marit se li escapés la mà, però ningú no oblidava la bufetada de Glenn Ford a Gilda. Per això Solà i Selva dediquen un capítol a aquestes pel·lícules que han format la nostra "educació sentimental" (la gelosia i les agressions són justificades com a demostracions de passió) que continuen provocant relacions infelices o directament violentes, com les que després recolliran les pel·lícules *¿Qué he hecho yo para merecer esto?*, *Te doy mis ojos* o *Solas*.

Màrius Serra

Verdaguer o bes obès

Fins demà diumenge es pot veure al teatre Romea l'òpera rock *Verdaguer (ombres i maduixes)* del grup Obeses, liderat pel talentós Arnau Tordera, que hi fa de Verdaguier jove, sovint contrapuntat de manera esplèndida per Ferran Frauca en el paper de Verdaguier vell. (Per als afortunats que van poder veure *Fang i setge*, Frauca era el general Antonio de Villarreal al musical del setge de Barcelona). L'obra, ideada per Pep Paré i Pere Tió, posa el focus en la joventut de Verdaguier, a partir d'una immersió en les seves obres sentimentals de joventut: *Jovenívols* i *Amors d'en Jordi i na Guideta*. La contraposició dels dos Verdaguers dona fondària a la història, simple com les vel·leitats i els dubtes dels primers amors que entrellacen el voler i el dordre. L'ambició del poeta puixant topa amb el desencant del vell mestre que es troba al cap del carrer. Tot allò que a l'un li resta per escriure es contraposa amb tot allò que a l'altre li dol no haver viscut. És en aquesta tensió que l'òpera rock dels Obeses qualla, arrelada en la potència verbal extraordinària de Verdaguier. La música, interpretada en directe des de les llotges del Romea pels tres altres obesos amb un pianista i un guitarrista de reforç, embolcalla el teatre fins al punt d'enlairar-lo per un espai sideral pastat a la Plana de Vic. *Think big*, diuen els anglosaxons, i els responsables d'aquest muntatge ho

L'ambició del Verdaguier puixant topa amb el desencant del vell poeta que es troba al cap del carrer

han fet, encapçalats per un Arnau Tordera mercurial en tots els sentits, però sobretot en el que l'acosta a Freddie Mercury. En alguns passatges la lletra verdaguieriana costa una mica de seguir, però la solvència musical d'instruments i veus aclapara l'espectador, que en surt amb moltes ganes de llegir més Verdaguier.

El que està passant amb Verdaguier és notable. El seu arrelament popular, sobretot a Osona, el fa un cas una mica diferent d'altres clàssics que s'intenten recuperar des de la política d'efemèride. La llengua de Verdaguier, el seu estil, la seva manera de dir i la seva poesia han deixat pòsit. Això és el que permet que els creadors del segle XXI no només el tinguin present o el recuperin, sinó que el facin servir de trampolí per a les seves propostes contemporànies. No fa gaire l'escriptor Jordi Lara obria el seu últim llibre de relats *Mística conilla* (Edicions de 1984) amb una narració extraordinària que descriu una tarda de jocs amb un nen del passat en els mateixos paisatges osonenecs pels quals havia jugat el petit Cinto Verdaguier. Arnau Tordera i tota la colla obèsica es recreen en el Cinto abans de la cruïlla que el portà a ser mossèn (i poeta). I dilluns passat, a la sala de dalt de la Beckett, un triumvirat de luxe format per Enric Casasses, Josep Pedrals i Jordi Oriol contrastaven algunes versions lul·lianes de mossèn Cinto, aquí ja clericalitzat, amb els poemes originals de Ramon Llull en un espectacle de recitat triple intitulat *La cirera i la garrofa: Llullificar, Llullificable i Llullificatiu*. Sense tradició no hi ha modernitat. Sense coneixement no hi ha transgressió.